

Handläggare: Margreth Larsen
Telefon: 508 33 819

Till
Utbildningsnämnden
2011-03-17

Olovlig fotografering

Svar till kommunstyrelsen på remiss av departementspromemoria Ds 2011:1

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Thomas Persson

Direktör

Agnetha Styrwoldt-Alfheim
Avdelningschef

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till förslaget om införande av ett nytt brottsbegrepp i brottsbalken avseende olovlig fotografering. Lagförslaget bedöms bidra till en trygg skolmiljö och stärka skolornas egna ordningsregler i de fall dessa tar upp förbud att fotografera på skolområdet.

Bakgrund

I departementspromemorian Ds 2011:1 föreslås att ett nytt brottsbegrepp införs i brottsbalken benämnt *olovlig fotografering*. Kriminaliseringen tar sikte på sådan fotografering som allvarligt kränker den enskildes integritet. Bestämmelsen föreslås omfatta den som olovligen fotograferar eller på annat sätt tar upp bild av den som befinner sig i en bostad, på en toalett, i ett omklädningsrum eller

liknande, men också fotografering som oavsett plats sker på ett sådant sätt som är avsett att kränka den personliga integriteten.

Utredaren anser att den typ av fotografering som behandlas i promemorian länge varit ett problem i takt med att olika tekniska innovationer blivit tillgängliga.

Med fotografering avses bildupptagning med kamera, mobilkamera, webbkamera, video- och tv-kamera eller annan teknisk utrustning. Lagförslaget omfattar endast fotografering/bildupptagning som görs av en enskild person mot en annan enskild person. Kameraövervakning regleras i annan lag.

I förslaget undantas fotografering som utgör ett led i myndigheters verksamhet. Vidare föreslås att det inte skall dömas till ansvar om gärningen kan anses vara försvarlig t ex som bevisning av brott eller som ett led i granskande journalistik. Olovlig fotografering föreslås också föras in lagen om olaga förföljelse och lagen om hemfridsbrott. Smygfilmning i förhållande till straffbestämmelserna om sexuellt ofredande behandlas i ett annat betänkande. (SOU 2010:71)

Allmänt åtal får väckas om målsäganden anmäler brottet. Åklagare får väcka åtal om det är motiverat ur allmän synpunkt. Lagen föreslås träda i kraft 2012-07-01.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom administrativa avdelningen. Samråd har skett med grundskole- respektive gymnasieavdelningen

Rektors möjlighet att förbjuda fotografering i vissa utrymmen

I nuvarande Grundskoleförordningen (1994:1194) 6 kap 8b § samt Gymnasieförordningen (1992:394) 6 kap 20b § stadgas att rektor ansvarar för att det finns ordningsregler på varje skola. Reglerna kan innefatta att fotografering ska vara förbjuden i vissa utrymmen som t ex omklädningsrum, dusch och toalett. Ovanstående gäller inte komvux eller SFI.

I den nya skollagen 5 kap 5§ anges att ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Rektorn beslutar om ordningsregler. Denna paragraf gäller inte för kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare.

Både den gällande och den kommande skollagen ger således möjlighet för rektor att besluta om fotograferingsförbud i särskilda utrymmen där fotografering kan

upplevas som obehagligt närgången. Att bryta mot ordningsreglerna har dock ingen påföljd reglerad.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till lagförslaget som stärker skyddet för den enskilde individen och därmed möjligheten att bidra till en trygg miljö på skolan.

Förbud att fotografera i vissa utrymmen kan efter beslut av rektor ingå i skolans ordningsregler. En lag om olovlig fotografering kan därmed bidra till att det blir lättare för skolan att hävda sina ordningsregler.

Förvaltningen har i sitt yttrande endast tagit ställning till vad lagförslaget innebär för skolans del.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.